

JULKAISTU NUMEROSSA 3/2018

FIMEAN TOIMINTA

Lääkepakkauksen QR-koodi – mistä on kysymys

Niina Makkonen

Lääkepakkauksen päällä oleva QR-koodi on älypuhelimella luettava koodi, jonka kautta pääsee lukemaan lääketietoa elektronisessa muodossa. Linkki voi johtaa joko viranomaisen tai lääkefirman ylläpitämälle verkkosivulle. Lääketieto on viranomaisen hyväksymää ja ajan tasalla.

Quick Responsen, eli QR-koodin, avulla lääkepakkauksen päälle tai pakkausselosteeseen voidaan lisätä pääsy elektroniseen lääkeinformaatioon. Lääkkeen käyttäjä lukee QR-koodin omalla älylaitteellaan. Pakkaukseen ja pakkausselosteeseen on lisättävä verkko-osoite (URL), jonka kautta sama tieto on luettavissa tietokoneella ilman älylaitetta.

Mitä QR-koodi saa sisältää?

QR-koodin sisältämä lääkeinformaatio on viranomaisen hyväksymää. Koodi saa sisältää pakkausselosteen tai valmisteyhteenvedon, joka sijaitsee viranomaisen tai lääkeyrityksen verkkosivulla tai joka on erillinen pdf-dokumentti. Koodiin voidaan lisätä potilaalle suunnattua lisätietoa lääkkeen käytöstä ja turvallisuudesta. Lääkkeen käyttöä on mahdollista havainnollistaa videolla, jossa opastetaan esimerkiksi lääkkeen annostelua. Monikielisissä pakkauksissa QR-koodi johtaa erilliselle verkkosivulle, josta pääsee erikielisiin pakkausselosteisiin tai muuhun informaatioon.

QR-koodin lääketieto on ajan tasalla

Verkkosivun pakkausseloste ja lääkeinformaatio päivittyvät ilman, että pakkauksen koodiin tehdään muutoksia. Siten lääkkeen käyttäjällä on saatavilla viimeisin tieto lääkkeen haittavaikutuksista ja turvallisuudesta. Lääkepakkaus sisältää aina myös painetun pakkausselosteen. Painetussa pakkausselosteessa oleva lääkeinformaatio ei päivity samaa tahtia QR-koodin sisältämän pakkausselosteen kanssa, joten niiden välillä voi olla eroja. Tämä on hyvä kertoa lääkkeen käyttäjälle lääkettä toimitettaessa.

Pakkauksessa voi olla kaksi 2-ulotteista koodia

Vuoden 2019 helmikuusta alkaen lääkepakkauksiin lisätään turvaominaisuuksia, joiden avulla pyritään ehkäisemään lääkeväärennösten pääsy laillisiin jakelukanaviin. Tiettyihin reseptilääkepakkauksiin tulee lisätä 2-ulotteinen koodi (2D-koodi) niiden yksilöllistä tunnistamista varten. Tämän jälkeen lääkepakkaukset saattavat sisältää kaksi erillistä koodia eli 2D-koodin (**kuva 1**) ja QR-koodin (**kuva 2**).

Koodit ovat hieman erinäköisiä. 2D-koodi sisältää lääkepakkauksen tunnistamiseen tarvittavat tiedot, jotka luetaan apteekeissa lääkettä toimitettaessa. Potilas ei pysty normaalisti lukemaan tätä tietoa älylaitteellaan. 2D-koodin viereen lääkepakkaukseen lisätään yleensä painetut numerosarjat, jotka on merkitty lyhenteillä PC (tuotekoodi) ja SN (sarjanumero). QR-koodin vieressä näitä numeroita ei ole. Pienissä pakkauksissa QR-koodi suositellaan lisättäväksi kartonkipakkauksen päätyläpän sisään menevään osaan.

Myyntiluvan haltijoiden on mahdollista liittää QR-koodin sisältämä tuotetieto 2D-koodiin silloin, kun 2D-koodin tallennustila sen sallii. Tällöin vältetään kahden koodin lisääminen pakkaukseen

Niina Makkonen

FaT

Erikoistutkija, Fimea

LISÄÄ AIHEESTA

Lääkkeiden käyttäjät kokevat sähköisen lääketiedon käytön helpoksi

(http://sic.fimea.fi/verkkolehdet/2018/3_2018/palstat/laakkeiden-kayttajat-kokevat-sahkoisen-laaketiedon-kayton-helpoksi)

Lääketietoa Fimeasta

(<http://sic.fimea.fi/verkkolehdet/2018/2018/sic-lehti/laaketietoa-fimeasta>)